

Sprawa C-415/02

Komisja Wspólnot Europejskich

przeciwko

Królestwu Belgii

Uchybienie zobowiązaniom Państwa Członkowskiego – Podatki pośrednie – Dyrektywa 69/335/EWG – Gromadzenie kapitału – Opodatkowanie publicznego obrotu papierami wartościowymi – Opodatkowanie wydania papierów wartościowych na okaziciela

Streszczenie wyroku

Postanowienia podatkowe – Harmonizacja ustawodawstw – Podatki pośrednie od gromadzenia kapitału – Przepisy krajowe opodatkujące subskrypcje papierów wartościowych nowej emisji oraz fizyczne wydanie w ramach nowej emisji papierów wartościowych na okaziciela – Niedopuszczalność

(dyrektywa Rady 69/335, art. 11)

Uchybia zobowiązaniom ciążącym na nim na mocy art. 11 dyrektywy Rady 69/335 dotyczącej podatków pośrednich od gromadzenia kapitału, zmienionej dyrektywą Rady 85/303, który przewiduje między innymi, że Państwa Członkowskie nie pobierają żadnego podatku od tworzenia, emisji, dopuszczenia do notowania na giełdzie, wprowadzenia na rynek lub obrotu akcjami, obligacjami lub innymi papierami wartościowymi tego samego rodzaju, Państwo Członkowskie,

- które obciąża „podatkiem od publicznego obrotu papierami wartościowymi” dokonywane w tym Państwie Członkowskim subskrypcje papierów wartościowych nowej emisji w przypadku założenia spółki lub funduszu inwestycyjnego, podwyższenia kapitału lub zaciągania pożyczki, oraz

- które obciąża „podatkiem od wydania papierów wartościowych na okaziciela” fizyczne wydanie w ramach nowej emisji papierów wartościowych na okaziciela krajowych lub zagranicznych funduszy publicznych w przypadku założenia spółki lub funduszu inwestycyjnego, podwyższenia kapitału lub zaciągania pożyczki.

W istocie przepis ten nie wymienia wyraźnie pierwotnego nabycia lub pierwszego wydania rzeczonych papierów wartościowych, jednakże dopuszczenie pobierania podatku lub opłaty od pierwotnego nabycia papieru wartościowego nowej emisji lub fizycznego wydania papieru wartościowego na okaziciela mające miejsce w ramach jego nowej emisji w rzeczywistości doprowadziłoby do opodatkowania emisji tego papieru wartościowego, jako że czynności te stanowią integralną część ogólnej czynności, z punktu widzenia gromadzenia kapitału.

(por. pkt 32, 46–47, 53 i sentencja)

WYROK TRYBUNAŁU (druga izba)

z dnia 15 lipca 2004 r. (*)

Uchybienie zobowiązaniom Państwa Członkowskiego – Podatki pośrednie – Dyrektywa 69/335/EWG – Gromadzenie kapitału – Opodatkowanie publicznego obrotu papierami wartościowymi – Opodatkowanie wydania papierów wartościowych na okaziciela

W sprawie C-415/02

Komisja Wspólnot Europejskich, reprezentowana przez R. Lyala oraz C. Giolita, działających w charakterze pełnomocników, z adresem do doręczenia w Luksemburgu,

strona skarżąca,

przeciwko

Królestwu Belgii, reprezentowanemu przez A. Snoecx, działającego w charakterze pełnomocnika, wspieranego przez adwokata B. van de Walle de Ghelckego,

strona pozwana,

mającej za przedmiot skargi o stwierdzenie, że:

- obciążając podatkiem od publicznego obrotu papierami wartościowymi subskrypcje papierów wartościowych nowej emisji w przypadku założenia spółki lub funduszu inwestycyjnego, podwyższenia kapitału lub zaciągania pożyczki, dokonywane w Belgii, oraz
- obciążając podatkiem od wydania papierów wartościowych na okaziciela fizyczne wydanie w ramach nowej emisji papierów wartościowych na okaziciela belgijskich lub zagranicznych funduszy publicznych w przypadku założenia spółki lub funduszu inwestycyjnego, podwyższenia kapitału lub zaciągania pożyczki,

Królestwo Belgii uchybiło zobowiązaniom, które na nim ciąży na mocy art. 11 dyrektywy Rady 69/335/EWG z dnia 17 lipca 1969 r. dotyczącej podatków pośrednich od gromadzenia kapitału (Dz.U. L 249, str. 25), zmienionej dyrektywą Rady 85/303/EWG z dnia 10 czerwca 1985 r. (Dz.U. L 156, str. 23),

TRYBUNAŁ (druga izba),

w składzie: C. W. A. Timmermans, prezes izby, C. Gulmann, R. Schintgen (sprawozdawca), F. Macken i N. Colneric, sędziowie,

rzecznik generalny: A. Tizzano,

sekretarz: M.-F. Contet, główny administrator,

uwzględniając sprawozdanie sędziego sprawozdawcy,

po zapoznaniu się z opinią rzecznika generalnego na posiedzeniu w dniu 15 stycznia 2004 r.,

wyduje następujący

Wyrok

1 Pismem, które wpłynęło do sekretariatu Trybunału w dniu 19 listopada 2002 r., Komisja Wspólnot Europejskich wniosła skargę o stwierdzenie, na podstawie art. 226 WE, iż:

- obciążać podatkiem od publicznego obrotu papierami wartościowymi subskrypcje papierów wartościowych nowej emisji w przypadku założenia spółki lub funduszu inwestycyjnego, podwyższenia kapitału lub zaciągania pożyczki, dokonywane w Belgii, oraz
- obciążać podatkiem od wydania papierów wartościowych na okaziciela fizyczne wydanie w ramach nowej emisji papierów wartościowych na okaziciela belgijskich lub zagranicznych funduszy publicznych w przypadku założenia spółki lub funduszu inwestycyjnego, podwyższenia kapitału lub zaciągania pożyczki,

Królestwo Belgii uchybiło zobowiązaniom, które na nim ciąży na mocy art. 11 dyrektywy Rady 69/335/EWG z dnia 17 lipca 1969 r. dotyczącej podatków pośrednich od gromadzenia kapitału (Dz.U. L 249, str. 25), zmienionej dyrektywą Rady 85/303/EWG z dnia 10 czerwca 1985 r. (Dz.U. L 156, str. 23, zwanej dalej „dyrektywą 69/335”).

Ramy prawne

Uregulowania wspólnotowe

2 Artykuł 11 dyrektywy 69/335 stanowi:

„Państwa Członkowskie nie pobierają żadnego podatku od:

- a) tworzenia, emisji, dopuszczenia do notowania na giełdzie, wprowadzenia na rynek lub obrotu akcjami, obligacjami lub innymi papierami wartościowymi tego samego rodzaju, a także świadczeniami udziałowymi, bez względu na osobę emitenta;
- b) pożyczek, szczególnie z obligacjami państwowymi, zaciąganych poprzez emisję obligacji lub innych zbywalnych papierów wartościowych, bez względu na osobę emitenta, lub jakichkolwiek związanych z tym formalności, ani od tworzenia, emisji, dopuszczenia do notowania na giełdzie, wprowadzenia na rynek lub obrotu tymi obligacjami lub innymi zbywalnymi papierami wartościowymi”.

3 Artykuł 12 ust. 1 dyrektywy 69/335 stanowi:

„Niezależnie od art. 10 i 11, Państwa Członkowskie mogą naliczać:

- a) podatki od przeniesienia papierów wartościowych, o stawce zryczałtowanej bądź nie;

[...]”.

4 Uzasadnienie projektu dyrektywy Komisji z dnia 14 grudnia 1964 r. [COM(64) 526 wersja ostateczna], na podstawie którego została przyjęta dyrektywa 69/335, mówi, co następuje:

„Wśród [pośrednich] podatków [od przepływu kapitału] można rozróżnić podatki od gromadzenia kapitału i podatki od obrotu papierami wartościowymi. Poniższy projekt dyrektywy dotyczy podatków pośrednich od gromadzenia kapitału; należą do nich: podatek kapitałowy od kapitałów własnych spółek, opłata skarbową od krajowych papierów wartościowych, opłata skarbową pobierana od wprowadzenia lub emisji papierów wartościowych pochodzenia zagranicznego na krajowym rynku, jak również inne podatki pośrednie, które wykazują te same cechy. Podatki pośrednie pobierane od obrotu papierami wartościowymi, jak na przykład podatki od publicznego obrotu papierami wartościowymi, zostaną uregulowane osobno w późniejszej dyrektywie. Zatem projekt nie dotyczy tych podatków”.

5 Zgodnie z art. 2 ust. 1 przedłożonego przez Komisję w dniu 2 kwietnia 1976 r. projektu dyrektywy Rady dotyczącej podatków pośrednich od obrotu papierami wartościowymi (Dz.U. C 133, str. 1, zwanego dalej „projektem dyrektywy z 1976 r.”) transakcja podlegająca opodatkowaniu polega na „odpłatnym zbyciu lub nabyciu papierów wartościowych, jeżeli transakcja zbycia lub nabycia zostaje zawarta w Państwie Członkowskim lub w państwie trzecim przez rezydenta Państwa Członkowskiego. Każde zbycie lub nabycie papierów wartościowych stanowi odrębną transakcję podlegającą opodatkowaniu”.

6 Artykuł 4 ust. 1 projektu dyrektywy z 1976 r. stanowi:

„Państwa Członkowskie podejmują kroki niezbędne do zwolnienia od podatku następujących transakcji:

a) emisji papierów wartościowych oraz nabycia pierwotnego tych papierów wartościowych w ramach emisji,

[...]”.

7 W czł. V załącznika do projektu dyrektywy z 1976 r. wyjaśnia się, iż „[z]a emisję papierów wartościowych w rozumieniu niniejszej dyrektywy [uważa się] zbycie papierów wartościowych przez emitenta równocześnie ze zbyciem papierów wartościowych w związku z kapitalizacją rezerw”.

Uregulowania krajowe

8 Belgijskie przepisy prawne mające zastosowanie w niniejszej sprawie są zawarte w code des taxes assimilées au timbre (ustawie o opłatach zbliżonych do opłaty skarbowej, zwanej dalej „CTAT”) i zostały oparte na ustawie z dnia 14 kwietnia 1965 r. o zmianie code des droits d’enregistrement, d’hypothèque et de greffe (ustawy o opłatach rejestracyjnych, hipotecznych i kancelaryjnych), code des droits de timbre (ustawy o opłacie skarbowej) oraz code des taxes assimilées au timbre (ustawy o opłatach zbliżonych do opłaty skarbowej) (*Moniteur belge* z dnia 24 kwietnia 1965 r., str. 4430).

9 Artykuł 120 CTAT stanowi:

„Następujące transakcje dotyczące belgijskich lub zagranicznych funduszy publicznych, zawarte lub wykonane w Belgii, podlegają podatkowi od publicznego obrotu papierami wartościowymi:

1) wszelka sprzedaż, zakup, oraz, bardziej ogólnie, wszelkie odpłatne zbycie i nabycie;

2) wszelki przydział na rzecz subskrybenta w związku z dokonywanymi w drodze publicznej subskrypcji emisji, wystawieniem, propozycją nabycia lub sprzedażą publiczną”.

10 Zgodnie z art. 120 pkt 2 i art. 121 ust. 1 CTAT przydzia? akcji i d?u?nych papierów warto?ciowych subskrybentowi podlega podatkowi od publicznego obrotu papierami warto?ciowymi. Stopa opodatkowania wynosi od 0,07 % do 1 %.

11 Artyku? 126?1 pkt 1 CTAT zwalnia od podatku od publicznego obrotu papierami warto?ciowymi transakcje, w których nie uczestniczy ani których nie dokonuje na rachunek jednej ze stron lub na swój w?asny rachunek zawodowy po?rednik.

12 Artyku? 159 akapity pierwszy i drugi CTAT przewiduje, ?e:

„Wydanie papierów warto?ciowych na okaziciela dotycz?cych belgijskich lub zagranicznych funduszy publicznych podlega podatkowi od wydania papierów warto?ciowych na okaziciela.

Za wydanie nale?y rozumie? wszelkie fizyczne wystawienie w zwi?zku z:

- 1) subskrypcj?;
- 2) nabyciem odp?atnym;
- 3) przekszta?ceniem papierów warto?ciowych imiennych w papiery warto?ciowe na okaziciela;
- 4) umorzeniem papierów warto?ciowych z depozytu instytucji kredytowej, spółki gie?dowej, spółki zarz?dzaj?cej aktywami lub Caisse interprofessionnelle de dépôts et de virements de titres”.

13 Artyku? 163 pkt 1 CTAT przewiduje, ?e wydanie papierów warto?ciowych w zwi?zku z odp?atnym nabyciem, w którym nie uczestniczy ani którego nie dokonuje na rachunek jednej ze stron zawodowy po?rednik, jest zwolnione od podatku od wydania papierów warto?ciowych na okaziciela.

14 Artyku? 120 pkt 1 i 2 oraz art. 159 CTAT, które okre?laj? zakres stosowania, odpowiednio, podatku od publicznego obrotu papierami warto?ciowymi i podatku od wydania papierów warto?ciowych na okaziciela, nie wprowadzaj? rozró?nienia pomi?dzy pierwotn? emisj? papierów warto?ciowych a dalszym obrotem nimi.

Post?powanie poprzedzaj?ce wniesienie skargi

15 Komisja uzna?a, ?e podatek od publicznego obrotu papierami warto?ciowymi oraz podatek od wydania papierów warto?ciowych na okaziciela s? niezgodne z art. 11 dyrektywy 69/335, w zwi?zku z czym wezwa?a Królestwo Belgii, w pi?mie z dnia 10 maja 1999 r., do przedstawienia uwag w terminie dwóch miesi?cy.

16 Pismem z dnia 2 sierpnia 1999 r. rz?d belgijski zawiadomi? Komisj? o swoim stanowisku, zgodnie z którym oba podatki, o których mowa, wchodz? w zakres stosowania art. 12 ust. 1 lit. a) dyrektywy 69/335.

17 Komisja nie uzna?a tej odpowiedzi za satysfakcjonuj?c? i w dniu 26 stycznia 2000 r. przes?a?a Królestwu Belgii uzasadnion? opini?, wzywaj?c je do podj?cia niezb?dnych kroków w celu zastosowania si? do tej opinii w terminie dwóch miesi?cy, licz?c od dnia jej notyfikacji.

18 Pismem z dnia 29 marca 2000 r. rz?d belgijski poinformowa? Komisj?, i? podtrzymuje swoje stanowisko, i zwróci? si? z pro?b? o spotkanie z przedstawicielami Komisji. Poniewa? na tym spotkaniu, które mia?o miejsce w dniu 14 grudnia 2000 r., nie uzyskano ?adnego porozumienia,

Komisja zdecydowała o wniesieniu niniejszej skargi.

W przedmiocie skargi

19 Komisja podnosi zarzut, iż pobierając podatek od publicznego obrotu papierami wartościowymi oraz podatek od wydania papierów wartościowych na okaziciela Królestwo Belgii naruszyło art. 11 dyrektywy 69/335 zakazujący Państwom Członkowskim pobierania jakiegokolwiek podatku m.in. od emisji papierów wartościowych.

W przedmiocie zarzutu dotyczącego podatku od publicznego obrotu papierami wartościowymi

Argumenty stron

20 Według Komisji, podatek od publicznego obrotu papierami wartościowymi jest niezgodny z art. 11 dyrektywy 69/335, ponieważ nakłada on obowiązek podatkowy w przypadku subskrypcji papierów wartościowych nowej emisji w przypadku założenia spółki lub funduszu inwestycyjnego, podwyższenia kapitału lub udzielenia pożyczki.

21 Komisja wyraża pogląd, iż wbrew stanowisku rządu belgijskiego podatek ten nie podlega odstąpieniu przewidzianemu w art. 12 ust. 1 lit. a) dyrektywy 69/335, które jako wyjątek od reguły nieopodatkowania podlega częściowej wykadni i nie znajduje zastosowania do papierów wartościowych nowej emisji. Zgodnie z tym przepisem Państwa Członkowskie mogą wprowadzić naliczać podatki od przeniesienia papierów wartościowych, jednakże termin „przeniesienie” zakłada, iż odnośne papiery wartościowe należą do innego właściciela przed czynnością przeniesienia. Wykadnia ta została potwierdzona, z jednej strony, przez uzasadnienie projektu dyrektywy z dnia 14 grudnia 1964 r., a z drugiej strony, przez orzecznictwo Trybunału (por. wyroki z dnia 2 lutego 1988 r. w sprawie 36/86 Dansk Sparinvest, Rec. str. 409 oraz z dnia 25 maja 1989 r. w sprawie 15/88 Maxi Di, Rec. str. 1391), z których wynika, iż w związku z czynnościami określonymi w art. 11 dyrektywy 69/335 Państwo Członkowskie nie jest uprawnione do pobierania od spółek kapitałowych podatków innych niż podatki i opłaty przewidziane w art. 12 tej dyrektywy.

22 W kwestii terminu „emisja papierów wartościowych” Komisja twierdzi, iż nie może on być interpretowany w ten sposób, że obejmuje pierwsze przeniesienie papierów wartościowych, ponieważ taka wykadnia pozbawiłaby sensu zakaz określony w art. 11 dyrektywy 69/335. Nie można oddzielić emisji papierów wartościowych od ich nabycia przez subskrybentów, a zakaz opodatkowania emisji miałby zastosowanie, w drodze analogii do rozstrzygnięcia Trybunału dokonanego w wyroku z dnia 27 października 1998 r. w sprawach połączonych C-31/97 i C-32/97 FECSA i ACESA, Rec. str. I-6491, pkt 18 i 19, do ogólnej czynności obejmującej nabycie papierów wartościowych przez subskrybenta.

23 Komisja kwestionuje wykadnię art. 4 ust. 1 projektu dyrektywy z 1976 r. dokonanej przez władze belgijskie. Wbrew stanowisku rządu belgijskiego przepis ten wprowadzić przewiduje zakaz opodatkowania emisji i pierwotnego nabycia papierów wartościowych, jednakże zakazu takiego nie można interpretować jako wskazówki do rozróżnienia obu tych czynności lub do tego, iż art. 11 dyrektywy 69/335 obejmuje samą emisję. Przeciwnie, powtórzenie zakazu zawartego w tym przepisie w innym projekcie dyrektywy ma podstawę w staraniach o przejrzystość. Zwrot „nabycie pierwotne tych papierów wartościowych w ramach emisji” jest zatem jedynie wyjaśnieniem treści zakazu zawartego w art. 11.

24 W kwestii zakresu stosowania podatku od publicznego obrotu papierami wartościowymi Komisja podnosi, iż okoliczności, że określone czynności nie podlegają temu podatkowi, nie uzasadnia naruszenia art. 11 dyrektywy 69/335. Ponadto wbrew twierdzeniom rządu belgijskiego,

podatek od publicznego obrotu papierami wartościovymi nie jest przedmiotowo ograniczony do dokonywania transakcji obrotu papierami wartościovymi w wykonaniu zlecenia giełdowego. W każdym razie przy ocenie zgodności tego podatku z powyższym przepisem nie można brać pod uwagę ani działania zawodowych pośredników przy czynnościach objętych tym podatkiem, ani osoby podatnika.

25 Rząd belgijski jest zdania, iż art. 11 ust. 1 lit. a) dyrektywy 69/335 nie pozostaje w sprzeczności z opodatkowaniem pierwszego obrotu papierami wartościovymi, który następuje po ich utworzeniu.

26 Według tego rzędu, użycie terminu „obróć” w art. 11 dyrektywy 69/335 musi oznaczać, iż istnieje szereg dalszych przeniesień. Zakaz wszelkiego opodatkowania tych czynności miałby nadzwyczaj szeroki zakres, który jednakże musiałby ulec ograniczeniu przez odstępstwo zawarte w art. 12 ust. 1 lit. a) tej dyrektywy, dopuszczające opodatkowanie przeniesienia papierów wartościovych.

27 Rząd belgijski utrzymuje, iż nie można się zgodzić z popieranym przez Komisję wykładni terminu „emisja” oraz poglądem, według którego przeniesienie zakłada istnienie poprzedniego właściciela. Termin „emisja papierów wartościovych” nie obejmuje pierwotnego nabycia papierów wartościovych przez ich subskrybentów, lecz ogranicza się do czynności spółki emitującej.

28 Z projektu dyrektywy z 1976 r. wynika, że „emisja papierów wartościovych” należy rozumieć w ten sposób, iż obejmuje ona pierwsze ich zbycie, jednakże nie rozszerza się na ich nabycie pierwotne. Ponieważ projekt ten nigdy nie został przyjęty, Państwa Członkowskie mogą pobierać podatki od pierwotnego nabycia papierów wartościovych. Ponadto z wyroku z dnia 17 grudnia 1998 r. w sprawie C-236/97 Codan, Rec. str. I-8679 wynika, że termin „przeniesienie” w art. 12 ust. 1 lit. a) dyrektywy 69/335 należy interpretować szeroko oraz że wszelkie przeniesienia papierów wartościovych, w tym zbycie dokonywanym w ramach publicznego obrotu, podlegają tej samej regulacji i korzystają z odstępstwa przewidzianego w tym przepisie.

29 Rząd belgijski podnosi, iż wprawdzie art. 4 ust. 1 projektu dyrektywy z 1976 r. pozostaje w sprzeczności z ogólnym zakazem z art. 11 dyrektywy 69/335, jednakże z dokonanego tam rozróżnienia pomiędzy emisją papierów wartościovych a ich nabyciem wynika, że opodatkowaniu nie może podlegać wyłącznie emisja. Druga czynność, która podlega odstępstwu przewidzianemu w art. 12 ust. 1 lit. a) tej dyrektywy, nie jest tym zakazem objęta.

30 Rząd belgijski dodaje, iż zgodnie z brzmieniem ww. wyroków w sprawach Dansk Sparinvest i Maxi Di zakaz opodatkowania zawarty w art. 11 dyrektywy 69/335 dotyczy jedynie spółek kapitałowych, tj. emitentów, natomiast nie pozostaje z nim w sprzeczności okoliczność, iż inwestorzy lub pierwotni nabywcy podlegają obowiązkowi zapłaty podatku. Jednakże, ponieważ sami inwestorzy podlegają podatkowi od publicznego obrotu papierami wartościovymi, prawo belgijskie faktycznie zwalnia z opodatkowania emisję papierów wartościovych jako czynność ogólną.

Ocena Trybunału

31 W przedmiocie pierwszego zarzutu Komisji należy przypomnieć, że art. 11 lit. a) dyrektywy 69/335 zabrania pobierania jakiegokolwiek podatku od: tworzenia, emisji, dopuszczenia do notowania na giełdzie, wprowadzenia na rynek lub obrotu akcjami, obligacjami lub innymi papierami wartościovymi tego samego rodzaju, a także świadectwami udziałowymi, bez względu na osobę emitenta.

32 W istocie, jak podnosi rząd belgijski, przepis ten nie wymienia wyrażenie pierwotnego

nabycia akcji, obligacji lub innych papierów wartościowych tego samego rodzaju, jednakże, jak stwierdził rzecznik generalny w pkt 14 opinii, dopuszczenie pobierania podatku lub opłaty od pierwotnego nabycia papieru wartościowego nowej emisji w rzeczywistości doprowadziłoby do opodatkowania emisji tego papieru wartościowego jako integralnej części ogólnej czynności, z punktu widzenia gromadzenia kapitału. Emisja papierów wartościowych nie jest celem samym w sobie, lecz nabiera sensu dopiero w chwili, w której te papiery wartościowe znajdują nabywcę.

33 Skutecznie art. 11 lit. a) dyrektywy 69/335 wymaga zatem, aby w myśl tego przepisu „emisja” obejmowała nabycie pierwotne papierów wartościowych, które następuje w ramach ich emisji.

34 Argumenty przytoczone przez Królestwo Belgii nie podważają tego ustalenia.

35 W przedmiocie pierwszego argumentu, zgodnie z którym nabycie pierwotne papierów wartościowych w związku z ich emisją nie podlega zakazowi przewidzianemu przez art. 11 lit. a) dyrektywy 69/335, ponieważ przeniesienie to nie jest wyraźnie objęte tym zakazem, należy stwierdzić, iż, po pierwsze, art. 4 ust. 1 lit. a) projektu dyrektywy z 1976 r., wymieniając nabycie pierwotne papierów wartościowych „w ramach emisji”, wskazuje, iż nabycie pierwotne papierów wartościowych stanowi integralną część ogólniejszej czynności, jaką jest emisja papierów wartościowych, i nie można go od niej oddzielić. Po drugie, okoliczności, iż uwzględniając ewentualne różnice zachodzące w wykładni lub stosowaniu art. 11 lit. a) Komisja chciała zapewnić jednolite stosowanie dyrektyw dotyczących tych samych czynności, sformułowałszy dokładniejszą definicję „emisji papierów wartościowych”, nie może prowadzić do stwierdzenia, że z ekonomicznego punktu widzenia nabycie pierwotne papierów wartościowych w ramach ich emisji należy postrzegać jako integralną część tej emisji.

36 W przedmiocie drugiego argumentu, zgodnie z którym podatek od publicznego obrotu papierami wartościowymi nie wchodzi w zakres stosowania dyrektywy 69/335, ponieważ do podmiotów obciążonych tym podatkiem nie należy spółki kapitałowe, lecz inwestorzy, wystarczy wskazać, iż zakaz pobierania podatków innych niż podatek kapitałowy oraz opłaty i podatki wymienione w art. 12 tej dyrektywy obowiązuje wyłącznie dla wyraźnie wymienionych operacji kapitałowych, bez konieczności bliższego określenia, w celu ich scharakteryzowania, osoby podatnika.

37 W przedmiocie trzeciego argumentu, zgodnie z którym podatek od publicznego obrotu papierami wartościowymi stanowi podatek od przeniesienia papierów wartościowych w rozumieniu art. 12 ust. 1 lit. a) dyrektywy 69/335, który tym samym korzystałby z odstąpienia przewidzianego w tym przepisie, należy wskazać, iż to odstąpienie, jak każdy wyjątek, podlega ścisłej wykładni i nie może prowadzić do tego, aby zasada, od której odbiega, traciła wszelką skuteczność.

38 Gdyby interpretować termin „przeniesienie” zawarty w art. 12 ust. 1 lit. a) dyrektywy 69/335 w taki sposób, za jakim opowiada się rząd belgijski, prowadziłoby to do pozbawienia skuteczności przepisu art. 11 lit. a) tej dyrektywy, ponieważ czynność emisji, która zgodnie z tym przepisem nie może podlegać żadnemu podatkowi lub opłacie innym niż podatek kapitałowy, w żadnym razie mogłaby zostać obciążona podatkiem czy opłatą, gdyby papiery wartościowe nowej emisji z konieczności są „przenoszone” na nabywców w ramach ich emisji.

39 Z uwagi na powyższe nabycie pierwotne papierów wartościowych w ramach ich emisji nie może być uważane za „przeniesienie” w rozumieniu art. 12 ust. 1 lit. a) dyrektywy 69/335, a podatek obciążający takie nabycie pierwotne nie może tym samym podlegać odstąpieniu zawartemu w tym przepisie.

40 W świetle tych rozważań należy stwierdzić, iż podatek od publicznego obrotu papierami

wartościowymi, o ile jest on pobierany od papierów wartościowych nowej emisji w przypadku założenia spółki lub funduszu inwestycyjnego, podwyższenia kapitału lub udzielenia pożyczki, stanowi opodatkowanie w rozumieniu art. 11 lit. a) dyrektywy 69/335, którego wprowadzanie jest zabronione przez ten przepis.

41 Pierwszy zarzut Komisji jest zatem zasadny.

W przedmiocie zarzutu dotyczącego podatku od wydania papierów wartościowych na okaziciela

Argumenty stron

42 Komisja podnosi, iż argumenty przytoczone przez nią w związku z podatkiem od publicznego obrotu papierami wartościowymi *mutatis mutandis* znajdują zastosowanie do podatku od wydania papierów wartościowych na okaziciela. Wyjaśnia jednak, iż podatek ten jest niezgodny z art. 11 dyrektywy 69/335 jedynie w takim zakresie, w jakim obciąża wydanie papierów wartościowych następujące podczas emisji.

43 Rząd belgijski podnosi przede wszystkim, że Komisja niedostatecznie uzasadniła swoją argumentację w kwestii niezgodności podatku od wydania papierów wartościowych na okaziciela z art. 11 dyrektywy 69/335. Samo odniesienie do argumentacji odnoszącej się do podatku od publicznego obrotu papierami wartościowymi jest niewystarczające, ponieważ oba te podatki mają bardzo różny charakter.

44 Ponadto zdaniem rzędu, belgijskiego podatek od wydania papierów wartościowych na okaziciela, którego celem jest powstrzymanie wydawania materialnych papierów wartościowych i wspieranie umieszczania ich w depozycie, nie narusza zakazu przewidzianego w art. 11 dyrektywy 69/335, ponieważ opodatkowaniu podlega jedynie fizyczne wydanie papierów wartościowych. Czynność ta zaś jest autonomiczna i niezależna od emisji papierów wartościowych. Gdyby emitowane papiery wartościowe były dokumentami imiennymi, zdematerializowanymi lub umieszczonymi w depozycie instytucji finansowej, nie byłoby powodu do pobierania tego podatku. Poza tym wydanie papierów wartościowych na okaziciela nie mogłoby być zakwalifikowane jako „wprowadzenie na rynek” tych papierów lub „obrót” nimi w rozumieniu art. 11 dyrektywy 69/335.

45 Wreszcie rząd belgijski utrzymuje, iż opodatkowanie wydania papierów na okaziciela wchodzi w zakres odstępstwa zawartego w art. 12 ust. 1 lit. a) dyrektywy 69/335, ponieważ zgodnie z wykładni Trybunału dokonanej w wyroku w sprawie Codan termin „przeniesienie” obejmuje zarówno prawne przyznanie papierów wartościowych, jak i ich fizyczne wydanie.

Ocena Trybunału

46 Zarzut Komisji ogranicza się do poboru podatku od wydania papierów wartościowych na okaziciela, którym obciążone jest fizyczne wydanie takich papierów następujące w ramach ich emisji.

47 O ile prawdą jest, jak podnosi rząd belgijski, że emisja papierów wartościowych na okaziciela sama w sobie nie powoduje pobrania tego podatku, to fizyczne wydanie takich papierów wartościowych ich pierwotnym nabywcom musi być uważane za integralną część emisji w rozumieniu art. 11 lit. a) dyrektywy 69/335 z tych samych powodów, jakie przedstawiono w pkt 35 niniejszego wyroku.

48 Ponadto fizyczne wydanie papierów wartościowych na okaziciela również nie podlega odstępstwu zawartemu w art. 12 ust. 1 lit. a) dyrektywy 69/335, ponieważ, jak wynika z pkt 37

niniejszego wyroku, termin „przeniesienie” podlega ?ciszej wykadni i nie moe obejmowa pierwszego fizycznego wydania papierów wartoociowych nowej emisji z tych samych powodów, które przedstawiono w pkt 38 niniejszego wyroku.

49 Wbrew stanowisku rzdu belgijskiego twierdzenie to nie pozostaje w sprzeczno?ci z wykadni? art. 12 ust. 1 lit. a) dyrektywy 69/335 dokonanej przez Trybuna? w ww. wyroku w sprawie Codan.

50 Jak bowiem stwierdzi? rzecznik generalny w pkt 38 opinii, w powoanym wyroku Trybuna? nie dokona? szerokiej wykadni terminu „przeniesienie papierów wartoociowych”, lecz ograniczy? si? do jednolitej interpretacji rónych wersji jzykowych dyrektywy 69/335 w przypadku rónic pomiędzy nimi, w wyniku której ustali?, i? art. 12 ust. 1 lit. a) tej dyrektywy nie moe by? interpretowany w ten sposób, ?e ogranicza uprawnienie Pastw Członkowskich do pobierania podatków do samego przeniesienia papierów wartoociowych, jak stanowi? niemiecka i duńska wersja dyrektywy.

51 W ?wietle tych rozwa?a? nale?y stwierdzi?, i? podatek od wydania papierów wartoociowych na okaziciela stanowi podatek obj?ty zakazem art. 11 lit. a) dyrektywy 69/335, w zakresie, w jakim dotyczy pierwszego fizycznego wydania w ramach nowej emisji papierów wartoociowych na okaziciela.

52 Równie? drugi zarzut Komisji jest zatem zasadny.

53 Nale?y w zwi?zku z tym stwierdzi?, i?:

– obci?aj?c podatkiem od publicznego obrotu papierami wartoociowymi subskrypcje papierów wartoociowych nowej emisji w przypadku za?ożenia spółki lub funduszu inwestycyjnego, podwy?szenia kapita?u lub udzielenia po?yczki, dokonywane w Belgii, oraz

– obci?aj?c podatkiem od wydania papierów wartoociowych na okaziciela fizyczne wydanie w ramach nowej emisji papierów wartoociowych na okaziciela belgijskich lub zagranicznych funduszy publicznych w przypadku za?ożenia spółki lub funduszu inwestycyjnego, podwy?szenia kapita?u lub udzielenia po?yczki,

Królestwo Belgii uchybi?o zobowi?zaniom, które na nim ci??? na mocy art. 11 dyrektywy 69/335.

W przedmiocie kosztów

54 Zgodnie z art. 69 § 2 regulaminu kosztami zostaje obci?ona, na ??danie strony przeciwnej, strona przegrywaj?ca spraw?. Poniewa? Komisja wnios?a o obci?enie Królestwa Belgii kosztami post?powania, a Królestwo Belgii przegra?o spraw?, nale?y obci??y? je kosztami post?powania.

Z powy?szych wzgl?dów

TRYBUNA? (druga izba)

orzeka, co nast?puje:

1) Obci?aj?c podatkiem od publicznego obrotu papierami wartoociowymi subskrypcje papierów wartoociowych nowej emisji w przypadku za?ożenia spółki lub funduszu inwestycyjnego, podwy?szenia kapita?u lub zaci?gnięcia po?yczki, dokonywane w Belgii, oraz obci?aj?c podatkiem od wydania papierów wartoociowych na okaziciela fizyczne wydanie w ramach nowej emisji papierów wartoociowych na okaziciela belgijskich lub zagranicznych funduszy publicznych w przypadku za?ożenia spółki lub funduszu inwestycyjnego, podwy?szenia kapita?u lub zaci?gnięcia po?yczki, Królestwo Belgii

uchybiło zobowiązaniom, które na nim ciąży na mocy art. 11 dyrektywy Rady 69/335/EWG z dnia 17 lipca 1969 r. dotyczącej podatków pośrednich od gromadzenia kapitału, zmienionej dyrektywą Rady 85/303/EWG z dnia 10 czerwca 1985 r.

2) Królestwo Belgii zostaje obciążone kosztami postępowania.

Timmermans

Gulmann

Schintgen

Macken

Colneric

Wyrok ogłoszono na posiedzeniu jawnym w Luksemburgu w dniu 15 lipca 2004 r.

Sekretarz

Prezes drugiej izby

R. Grass

C. W. A. Timmermans

* Język postępowania: francuski.